

Դրանսիրուանիոյ մէջ երկար տարիներով գտնուած ժամանակէն՝ ժողովրդեանէն փափաքուած անձնաւորութիւնն էր, արդէն անցած Մայիսի սկիզբէն ի վեր հոս մեր մէջը կը գտնուի, և կը յուսայ որ քիչ ժամանակէն յաջողի ձեռք բերել Վենետիկ Միութեարեան Միաբանութենէն կարեւոր միջոցները, որով հնար ըլլայ պատշաճ շէնք մը գնել վանատան մը, եկեղեցւոյ մը և վարժարանի մը բացումը իրականացնելու համար քաղաքիս մէջ. վասն զի Վենետիկ Միութեարեանը կ'ուզեն ո'չ միայն իրենցմէ պարզապէս անձ մը նուիրել Պուտափեշտի Հայերուն փափաքը գոհացնելու նպատակաւ, այլ հաստատել հոն վանատուն մը՝ քանի մը վարդապետներէ օժտուած, ձեռք բերել և վարել Հայոց համար յատուկ իրաւասական իշխանութեամբ ժողովրդապետութիւն մը կամ՝ ինչպէս մենք կ'ըսենք՝ հայ-ծուխ մը, բանալ վարժարան մը՝ ուր ոչ միայն Պուտափեշտի հայ զաւակները կրթուին, այլ և Դրանսիրուանիոյ, Պուլղարիոյ և ուրիշ գաղութներու հայ աշակերտներն ալ կարենան գիշերօթիկ բնակութեամբ և վարդապետներուն խնամքով՝ յատուկ ծրագրի մը համաձայն կատարեալ ուսմանց ընթացքն աւարտել Հունգար Պետութեան բարձրագոյն վարժարաններու և Համալսարանաց մէջ. Ժողովուրդն՝ իր միջոցներուն ներելով՝ յօժարակամ ձեռնտու կ'ուզէ ըլլալ այս ազգօգուտ գործին յաջողութեան, և ինքզինքը պարտաւորած է առ այժմ իր Հոգեւոր Հովիւին գէթ ապրուստն ապահովելու, բայց թէ՛ վանատան ու վարժարանի համար կարեւոր շէնքին գնումը և թէ՛ անոնց մէջ ապրող և աշխատող վարդապետներուն ապրուստը Միութեարեան Միաբանութեան մեծանձնութեան և ազգասէր անձնանուիրութեան պիտի պարտինք Պուտափեշտի Հայերս:

ՀԱՅ ԳԱՂԹԱՅԻՆ

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԱՄԱՎԵՐՁԻ ՀԱՆԴԵՍՆԵՐ

Ի ՎԼՆԵՍԻԿ

Ջանասիրութեան առաջին հանդիսաւոր վարժատուութիւնը տեղի ունեցաւ Յուլիս 8 ին՝ Մ. — Ռափայէլեան վարժարանի Դանլիւին մէջ:

Հրաւիրուած էր Ն. Վսեմ. Լա Ֆրանզէն Պատրիարքը, որուն մոտեցը ծափերով ողջունեցաւ Ռիւտիս Սթոուակ վարդապետէն և բոլոր Մեծ. Հայրերէն զատ՝ Պետական ու Քաղաքական իշխանութիւնը պատուած էին սոյն հանդէսը Ներկայացուցիչներով: Ներկայ էին նաև բազմաթիւ Հայ ընտանիքներ և օտար անձնաւորութիւններ, հանդիսատես ըլլալու վարժարանի երիցագոյն սաներու այս աւարտահանդէսին:

Բռնցիլագուայի «Մարտա — Ռափայէլ» նուազը՝ խմբերգով ու գործիներով յայտագրին ա. մասը կը կազմէր: Յետոյ բեմ բարձրացաւ Լիկէնիին Տեսուչը Հ. Գ. Վ. Նահապետեան և աշակերտաց ուղղեց Հոսկրանք մը. «Այս տարուան ուսմանց նախօրեակին, ըսաւ ան, յիսուին պատերազմ յայտարարեցինք սոցիալական դէմ: Մեր սրտոցան միացեալ ձեռքով տեսչութեան և ուսուցչական կազմին ազնիւ մրցանքով՝ միասիրտ դիմադրեց՝ զօրանալով երիտօրեակ քաղաքակրթութեան մեզ ընձնուած բոլոր միջոցներով՝ մարդկութեան մեծ բնականոյն» և Ռացատրեց յետոյ թէ Հայաստան որ կրցաւ ցարդ տոկալ՝ ուրիշ բանով չէր եթէ ոչ մտաւորական մշակութիւն սիրով: Հ. Նահապետեան մինչ յիշեցուց սաներուն՝ անցեալ զեղեցիկ օրերու հետ ապագայ կեանքի երջանկութեան մասին յորդորներ՝ յանձնարարեց անոնց, որ չմոռնան սքանչելին Վենետիկ՝ իրենց երկրորդ ծննդավայրը: Թուեց հաստատութեան նախկին մեծաւնուն աշակերտներէն մէկ քանին՝ գոչելով նոսպէս. «Այդ տարեան համարաւ ոչ քիչ իր շքեղ յիշուածքով՝ այլ այդպիսի ընտիր

որդիներով կը կազմուի, որոնց հետևողներ են և պիտի ըլլան այս նորաստարտ աշա- կերտները, օրինակ կանգնելով վաղուան նոր սերունդներուն:

Այդ սրտազեղ խօսքերուն յաջորդեցին կարգաւ յայտագրին միւս կտորները: Նուագահանդէսի միջոցին երկու շրջանաւարտ սաններ հայերէն և իտալերէն լեզուով յարգանքի և երախտագիտութեան խօսքեր ուղղեցին իրենց դաստիարակներուն, ընկերներնուն և Տոժերու քաղըին:

ԳԻԻԳՈՐ ՔԵԼԷՇԵԱՆ. — Եխակ
ԱՂԵՔՍԱՆԴԻ ՔԵԼԷՇԵԱՆ. — Եխակ
ԱՆՏՈՆ ՏԷՑԻՄԵՆՃԵԱՆ. — Կ. Պոլիս
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՊՈՏՈՒՐԵԱՆ. — Պարտիզակ
ԳԻԻԳՈՐ ԿԻՐՃԵԱՆ. — Աղույ
ԳԷՈՐԳ ՊԱՊԱՅԵԱՆ. — Ռոստով
ԲԱՔԳԷՆ ԳԱՎԷՋԵԱՆ. — Իզմիր
ԳԻԻԳՈՐ ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ. — Կ. Պոլիս
ՀՐԱՆՏ ՕՏԱՊԱՇԵԱՆ. — Տրապիզոն
ՊԵՏՐՈՍ ՇԱՊԱՆԵԱՆ. — Կարիճ
ԲԱՔԳԷՆ ԹԻՐԵԱՔԵԱՆ. — Իզմիր

Մ. Թ. Վ. Ի Ուս. Ծարմիմէմ և Նոր Շըշամաւարտմիւրէմ խումբ մը

Բայց ինչ որ հանդէսիս զխաւոր առանցքը պիտի կազմէր՝ վկայականաց բաշխման պահն էր: Ուսումնապետը Հ. Վ. Խանպէկեան ներկայացուց նախ ուսուցչաց և սաներու ունեցած յարաբերական եռանդը, մին դասաւանդութեան մէջ, միւսը՝ փութաշան ընթացքովը: Ապա կարդաց շրջանաւարտներուն հետևեալ ցանկը.

ՊԱՐԳԵԻ ՄԱԻՄԵԱՆ. — Պարո
ՀԱՅԱԶՈՒՆ ՇԻՐԻՆԵԱՆ. — Ատաբազար
ԱՀԱՐՈՆ ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ. — Խարբերդ
ՎԱՀԱՆ ՇԱՀՊԱՇԵԱՆ. — Մերոյիճ
ՎԻԿՏՈՐ ՄԱՍՏԻՐՈՍԵԱՆ. — Խարբերդ
ՍԱՐԳԻՍ ԱԳՍԵՐԱՍԷԱՆ. — Իզմիր
ԳՈՒԲԳԷՆ ԱԼԵՄԵԱՀ. — Իզմիր

որոնք ընդունեցան իրենց լիկէոնական վկայականները Ն. Վ. Միլանաւորէն և այլ պաշտօնական անձնաւորութեանց ձեռքերէն՝ ուժգին ծափերու մէջ:

Հանդիսականաց հետաքրքրութիւնը աւելի զրգուեցաւ՝ երբ յանկարծ ամենուն աչքերն ուղղուեցան հայասէր Պատրիարքին, որ բեմ կը բարձրանար մեր սաներուն ըսելու իր Թանկագին խօսքերը:

«Նախ իր մեծ ցաւը յայտնեց, որ պիտի չկարենար ներկայ գտնուիլ ամբողջ հանդէսին, վասն զի պարտականութիւնը զինքը կը կոչէր Ս. Փրկիչ եկեղեցւոյն մէջ կրօնական արարողութեան մը: Ապա ուրախակից եղաւ վարժարանին ընթացաւարտ սա-

ներուն՝ ուսմանց յաջող ելքին համար, իրա-
խուսեց զանոնք բարւոյն մէջ յարատեւել՝
ստացած ուսումններնուն համեմատ, հաւաս-
տելով որ ասիկայ օգտակար պիտի ըլլայ
թէ՛ իրենց և թէ՛ դժբախտ Հայաստանի
«Չէր մէկ ընկերը, ըսաւ Պատրիարքը, իր
ազգային լեզուով՝ նմանցուց ճիշտ առաջ
ձեռն հայրենիքը գեղեցիկ մը, — ինչ-
պէս որ իմացայ Մեծ. Տեսուչ Վ.էն, —
ու կրակոտ խօսքով ստիպեց զձեզ՝ իր
թշուառ պայմանէն բարձրացնելու և ուրիշ
քաղաքակրթեալ ազգերու շարքին կանգ-
նելու զայն» :

«Պիտի իրագործուի ան, կը շարու-
նակէր ճառախօսը, վասն զի գրուած է
Ս. Գրքին մէջ, որ հողին յանձնուած
ցորենի հատիկը, եթէ չփտտի և չմոռնի՝
չ'աճիր չուտանար՝ արգաւանդ հասկեր
արտադրելու» : Եւ Վսեմութիւնը սրտանց
յայտնեց իր մեծ գոհունակութիւնը, որ
Վենետիկ, ուստի և իտալեա՝ սիրալիւ
հիւրընկալեցին ապերջանիկ Հայաստանի
որդիները. մաղթեց որ մերձաւոր ժամա-
նակի մը մէջ այդ մշտաշարշար երկիրը
անանէ միացած իր բոլոր որդիները, որոնք
այժմ ցրուած են աշխարհիս վրայ» :

«Առ այս անհրաժեշտ է ուրեմն, ըսաւ,
հաւատք և հաստատամտութիւն, Ուստի,
ո՞վ սիրելի երիտասարդներ, ինչպէս որ կը
սիրէք ներդաշնակութիւնները (որոնց կա-
տարեալ ճաշակն է որ տուիք հիմայ), գիտէք
որ երաժշտական կտորի մը լաւ յաջողու-
թեան համար կը պահանջուի իւրաքան-
չիւր նուազածուէն անթերի կատարումն իր
յատուկ մասին, նուազելով միւսներու
համաձայն՝ հարկ է որ ձեզմէ իւրաքան-
չիւրը կարգայ երաժշտական խաղերը՝
սահմանուած զրքին վրայէն և թէ լաւ
ուշ զնէ մաքսարոյն նշաններուն» :

«Եւ որպէս զի ձեռն գործը իւր փա-
փաքուած վախճանին հասնի յօգուտ հայ-
րենիքի՝ կարեւոր է որ իւրաքանչիւրն
աշխատի իր կարգին՝ բուն իր օգտին հա-
մար. պէտք է որ իր աշխատութիւնն հա-
մաձայնեցնէ բոլոր միւսներուն աշխատու-
ան. պէտք է որ կարգայ Աւետարանին

մէջ և առաջնորդուի էրկնային Վարդա-
պետին նշաններէն : Անոր մէջ ահա կը
կայանայ խաղաղութեան, համերաշխու-
թեան և երջանկութեան և ապագայ
կեանքի զաղտնիքը» :

Յետ մէկ քանի գնահատական բառե-
րու՝ զորս ուղղեց վարժարանին վարիչ-
ներուն՝ Եւ Վսեմութիւնն օրհնելով զա-
մէնքը իշաւ բեմէն և զոհութեան ու
շնորհակալութեան ծափերու մէջ հրաժեշտ
առաւ բոլոր ներկաներէն և առաջնորդուե-
ցաւ մինչև դուռ, ուր կը սպասէր կոնտուր :

Արդէն փոքր մաս մը ֆապեր էր յայ-
տագրէն, որ շարունակուեցաւ ոգեւորուած
շեշտերով մինչև վերջ :

Երեւելի՝ դալարագեղ պարտէզին մէջ
ըստ սովորութեան հացկերոյթ մը տրուե-
ցաւ ի պատիւ նոր շրջանաւարտներուն՝
ամբողջ Ուսուցչական Մարմնոյն, որուն
ներկայ եղան մէկ քանի բարեկամներ ևս :
Աղանդերին սկսան եռանդուն բաժակա-
ճառեր մէն մի ուսուցչի կողմէ. անոնք
սրտագին խօսքեր էին ուղղուած շրջա-
նաւարտ աշակերտաց՝ որ կեանքի նոր
սապարէզի մ'առնէ և կը գտնուէին : Յիշա-
տակելի է յատկապէս De Luca ուսուց-
չին խօսած խիստ փայլուն ու ծաղկեալ
բաժակաճառը, որ իրաւամբ երկարատե-
ծ ծափերու գեղեցիկ պսակը խլեց իր վախ-
ճանին :

Ի Ֆիլեսոֆ

Փողտրիկ ու կոկիկ հանդէս մ'ալ կա-
տարուեցաւ Ֆիլեսոֆի ֆենեղիկոտու Ժե-
Միխիթարեան Որբանոցին մէջ օգոստոս
5ին ժամ 15ին :

Այդ ալ որբերու ամալներ չի հանդէսն էր :
Անոնք ուսումնական տարին սկսած էին ի
Քաղկեդոն, մինչ անոր փակումը պահուած
էր Նախախնամութեան ծրագրով արտա-
սահմանի մէջ կատարել՝ անդորր յարկի մը
տակ : Չայս կը զգային իրօք բոլոր որբերն
ալ, և դժբար չէր այդ օր նոյն իսկ առ-
հասարակ անոնց դիմագիծներուն վրայ
կարգալ :

Կը հանին հետզհետէ հրաւիրեալներ. Ս. Ղազարէն՝ Վ. Հ. Աթոռակալ Վ. ընկե-
րակցութեամբ մէկ քանի վարդապետներու. Մ. — Ռափայէլեանէն՝ նուազածու շրջա-
նաւարտներ և աշակերտներ՝ վարիչ վար-
դապետի մը հետ. Բատուայէն՝ Մուրա-
տեան կալուածոց Գործակալ Վ.ը. մէկ
քանի հայ ընտանիքներ Վենետիկն և Լի-
տոյնն, ասոնցմէ զատ՝ Պիէտտոյի զիւղա-
պետը, ժողովրդապետը, ոստիկանապետը,
բժիշկը և ուրիշներ:

Որոշեալ ժամուն ամէնքը կ'առաջնոր-
դուին հանդիսավայր, ուր պատրաստուած
էր թատերաբմ մը ևս: Հանգչսին ծրագիրը
երկու մասէ բաղկացած էր. անոնք կը պա-
թուակէին ազգային և օտար մենեքներ,
մեղտորամներ, խմբերգներ, թէ՛ ծայնա-
կան և թէ՛ գործիական երաժշտութեամբ:
Միխիթարական էր բոլոր հանդիսականնե-
րուն՝ տեսնել Մ. — Ռ. սաներու եղբայ-
րական ձեռնտուութիւնը իրենց փոքրիկ
եղբայրներուն, գործիներով մասնակցելով
անոնց սարքած պաշտօնական հաւաքոյ-
թին:

Նուազահանդէսին կազմակերպիչներն
էին Մուրատ — Ռափայէլեանի այս տա-
րուան շրջանաւարտներէն Պարոն Գուրգէն
Ալեմշահ և Որբանոցին ուսուցիչներէն Պա-
րոն Պարոյը Տիւրյան: Տեղի ունեցան
նաեւ հայ և զաղդիերէն փոքրիկ ներկա-
յացումներ: Ամենայաջող ու շատ բնա-
կան ձեւացուց որբերէն Ջօզէ Հէքիմեան,
A. Marescalchi-ի «Պարոյի Ստախոտի»
(Il piccolo Bugiardo) ղեկը, հիաց-
մունքի ծափեր շորթելով հանդիսականնե-
րէն:

Թատերաբմը նորութիւն մ'ալ ունէր.
յաջող ներկայացումներէն զատ զարդա-
րուած էր իւզաների գեղեցիկ տեսարան-
ներով, զոր նկարեր էր Որբանոցին Գոր-
ծակալ Վ.ը Հ. Ս. երեմեան:

Աւելցնենք նաև որ բժշկապետ Բրօֆ.
Արսլան, որ յատկապէս Բատուայէն եկած
էր՝ հակիրճ բանախօսութեամբ մը խառնեց
նաև իր երախտագիտական զգացումները...
ո՛րբերու ջինջ արտայայտութեանց հետ:

Յետ շնորհակալութեան և երախտագի-
տութեան ուղերձի մը, — զոր կարգաց որ-
բերէն մին իր ընկերակիցներուն կողմանէ,
արտայայտելով եռանդուն զգացումներ ու
սիրալիք յարգանքներ Միարանութեանն և
Որբանոցի վարչութեան, — ունկնդրուեցաւ
հետաքրքրութեամբ Ուսումնապետ Հ. Մա-
նուէլ Թաշճեանի պաշտօնական տեղեկա-
գրութիւնը՝ Որբանոցի այս ուսումնական
տարեշրջանին մէջ աշակերտաց ըրած
յառաջադիմութեան մասին:

Ամենէն առաջ քաջատրեց ան՝ ժամա-
նակակից պարագաներու թուացիկ ակնար-
կութեամբ՝ թէ սոյն տարեշրջանը ո՛ր ա-
փունքին վրայ ծլած էր և թէ այժմ ո՛ր
ափունքին մօտ պտուղ կու տար:

Տեղեկագրէն մէջ կը բերենք հոս հե-
տեանս զլիաւոր մասերը.

Ամբողջ որբերը երկու դասակարգի կը բաժ-
նուէին. նախ անոնք որ կը հետեւէին ուսման և
յետոյ անոնք՝ որ նախընտրած էին արուեստ մը
սովորել. և ասոնք աւելի հասակաւորները կը
կազմէին: Ի սկզբանէ՝ ստուար մաս մը հետեւեցաւ
ղարցական շրջանի, բաժնուած երեք կարգերու
իրենց տարիքին և իմացական կարողութեան
համեմատ: Հետեւելով ուսման համաօտ առժա-
մաբար յարմարցուած ծրագրի մը՝ ասոնք սոր-
վեցան հայերէն, ֆրանսերէն և իտալերէն լեզու,
ներք հանդերձ զանազան թարգմանութիւններով
և քերականութեամբ. թուաբանութիւնն՝ նոյն
իսկ երկրաչափութիւն և մեղրական գրութիւն.
հուսկ՝ բնական գիտութիւն, պատմութիւն և
աշխարհագրութիւն: Բնական էր՝ նոր երկրորդ կը
ստիպէր տեղական լեզուին ուսուցման աւելի
զարկ մը տալ, մասնաւանդ թէ կեդրով մը զայն
գերադաս համարել, որովհետեւ կարեւոր գործիք
մ'էր աշակերտաց զարգացման արահետին մէջ.
այս պատճառաւ իսկ իւրաքանչիւր դասարանի
ամէն օր մէկ ժամ իտալերէն լեզու կ'աւանդուէր:
Շնորհիւ այդ թափուած անխոնջ վաստակներուն՝
այսօր անոնք գրեթէ անսայթաք կը կարդան
և բաւական պաշար ունին իտալերէն բառերու:

Արուեստաւոր դասակարգն ալ զուրկ չմնաց
ուսումնէ. ան ևս՝ մասնաւանդ սկիզբները՝ մեծ
ջանքով սովորեցաւ իտալերէն, և մեծ գոհողու-
թիւններէ վերջ (որոնք տեսչութիւնը յանձն
առաւ յօգուտ պատանիներուն) այսօր բաւական
աշակերտներ կը յաճախեն իրենց արուեստները
քաջ արուեստաւորներու քով:

Անտես չէիր կրնար ընել նաև ֆիզիքական դաստիարակութիւնը. մանաւանդ թէ որբերէն մաս մը որդէն իսկ գրուած սկառուտական կազմին՝ պարտականութիւնն ունէին զանց չընել նոյն իսկ իրենց առանձնական կեանքին մէջ մարմնական մարզանքները, և պահել իրենց մարմինը միշտ ճկուն և միշտ չարքաշ, ըստ հոգմէական առածին՝ « Առողջ միտքը առողջ մարմնոյ մէջ »:

Եւ ահա իրենց դպրոցական ութամսեայ շրջանին վաստակներուն արդիւնքը.

Չորրորդ կարգէն առաջին մրցանակի արժանացաւ ԳՈՎԱՍԻԿ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ: Երկրորդ մրցանակին արժանացաւ ՌՈՎԱՍԵԼ ՃԱՆԿԵԱՆ: Երրորդ մրցանակին արժանացաւ ԳՐԻԳՈՐ ՊԱՂԱՍԱՐԵԱՆ:

Երրորդ կարգէն առաջին մրցանակին արժանացաւ ՊԵՏՐՈՍ ՆՈՒՐԻԻԱՆ: Երկրորդ մրցանակին արժանացաւ ԶԳՈՍ ՀԵՒԵԱՆ: Երրորդ մրցանակին արժանացան ԶԱՌՈՐ ՍՐԱՊՈՒՆԵԱՆ և ԱՆՏՈՆ ԹՈՒՐԱՆԵԱՆ:

Երկրորդ կարգէն առաջին մրցանակի արժանացաւ ԿՂԵՍԵ ԳԱՐԱՊԱՆԵԱՆ: Երկրորդ մրցանակին արժանացաւ ԱՐՈՒՆ ՏԱՃԵԱՆ: Երրորդ մրցանակին արժանացան ՄԵԼԵՈՆ ՔՈՒՐԱՆԵԱՆ և ՄԱՆՈՒԿ ԳՈՆՏՈՒՐԱՆԵԱՆ:

Առաջին կարգէն ԿՂԵՍԵ ԹԱՊԱՐԱՆԵԱՆ:

Յետոյ բաշխուեցան վերոյիշեալ աշակերտներուն՝ Ս. Ղազարի Տպարանէն լոյս տեսած զանազան օգտակար հրատարակութիւններ:

Սակայն, ուրախ ենք ըսելու, որ ամենէն զեղեցիկ վարձատրութիւնը այն եղած է՝ որ Ռւստիս վարչութիւնը սահմանած է անոնցմէ արժանաւորագոյններն անցընել այժմ Ի Մ. — Ռափայէլեան վարժարան, որպէս զի հոն աւելի արագ և լաւագոյն կերպով արգասաւորեն իրենց ձիրքերն ու միտքը, մեր ազգին կարեւոր ծառայութիւններ մատուցանելու համար փայլուն ապագայով մը:

Ստուգել լաւագոյն խրախուսութիւններ տրեւելներու և թէ պարտաւորութիւնը յաջորդ տարեշրջանին մէջ բարի նախաձեռնութիւն մրցանքի պիտի ելլեն իրարու հետք:

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐԸ

ԱՆՈՐ՝ ՈՐ ԽԱՂԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ ՀԱՍՏԱՏԷ

Ամերիկայի նոր Նախագահը Գուլիք վաւերացուց տարօրինակ մրցում մը. ասոր զաղափարն յղացողն է Եղուարդ Պոգ, որ 100 հազար տոլար խոստացած է անոր՝ որ պիտի թելադրէ Միացեալ Նահանգաց կամ միւս Ազգաց՝ աշխարհիս խաղաղութիւնը հաստատելու և պահպանելու լաւագոյն կերպը: Եղուարդ Պոգի նուէրին հիմնական նպատակն է ամէն երկիրներու մէջ հասարակաց վիճաբանութիւն մը յառաջ բերել Միացեալ Նահանգաց միջազգային յարաբերութեանց վրայ, և Գուլիք կը յուսայ որ կրնայ հետաքրքրական առաջարկ մը ներկայացոյցիլ: Կողմ ուղղուած չէ առանձին անհատներու, այլ ամէն տեսակ կազմակերպութիւններու: « խաղաղութեան յատկապէս լինելը » ուսումնասիրութեանց պիտի ենթարկուին զանազան քննիչ յանձնախումբները՝ որ կը պարունակեն ծանօթ անձնաւորութիւններ այլ Ատեն մէջ նաև կը զբոսնուին նախկին Դեսպան Լորտ Տալիս և Պատեւ լազմական Նախարար Սիլմաքը: Յիսուն հազար տոլար անմիջապէս պիտի յանձնուի յանձնախումբէն ընդունուած ծրագրին հեղինակին: Միւս յիսուն հազար պիտի վճարուի՝ երբ այդ մէկն ունի յատկազօծը կը վաւերացուի ամերիկեան Երեւակոյտին կողմանէ, և կամ՝ երբ քննիչ յանձնախումբը սոյն յատկազօծը ժողովրդեան համարուին ստացած նկատէ:

ԳՐԱԿԱՆ ԱՄԵՆԱՄԵՐ ՎԱՐՉԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ամերիկեան Պոյ-Աքառտներու Ընկերակցութիւնը կը հաղորդէ 100 հազար տոլարի, կամ ըսենք, աւելի քան երկու միլիոն լիւրայի հիմնարկումը, որ սահմանուած է երկրաստորագ օգտին նուիրուած ամերիկեան լաւագոյն գրքերուն: Նպատակն է տալալիւ ոստիկանական վեպերու և արկածներու արեւմտ պատմութիւնները, և անոնց հակառակ՝ սնուցանել երկրաստորական երեւակայութիւնը աւելի առողջ պատմութեան ներքով, պահելով միանգամայն բոլոր միւս վեպերը:

